

NAPREJ

Glasiló Socialistične stranke Jugoslavije.

Pokrajinski strankin zbor v Celju.

Dolgi bolezní, na kateri je hiralá socialističná stranka leta in leta, je sledilo ozdravljenje. Celjski zbor leta 1920. in lanski zbor v Trbovljah sta ugotovila, da boleha socialistično gibanje v Sloveniji na pomanjkanju razredne politične zavednosti in načelnosti, predvsem pa na pomanjkanju organizacijskega smisla in dela. Ta ugotovitev je izzvala boje, ki so zadnje 2 leti v jako pestrih barvah pokazali, kako malo je bilo zdrave socialistične misli na Slovenskem. Vneli so se boji med bogovi in njih pristaši na eni strani in organizacijo na drugi strani. Celjski in trboveljski pokrajinski strankin zbor sta postavila strankini organizaciji trdne temelje, čeprav je še majhna.

Mnogo truda in požrtvovalnosti je bilo treba, predno se je misel organizacije razlila širom Slovenije. Da, tudi mnogo požrtvovalnosti je bilo treba, kajti stranka ni živela od provizij in podpor bančnega kapitala, temveč od svojih članov-proletarcev. Tisti pa, ki so nekdanj imeli pri vsaki priliki na jeziku, da so socialisti, toda za stranko niso hoteli žrtvovati ničesar, tisti so ji pri organizacijskem delu metali še celo polena pod noge, ker so vedeli, da z organizacijo nastopijo poleg pravic tudi dolžnosti, katerih preje niso poznali; nekdanji bogovi so pa ruvarili z vso svojo denarno in intrigantsko silo izza hrbtov drugih strank, seveda protiproletarskih.

Toda kljub vsemu je misel organizacije na letošnjem celjskem zboru zmaga.

Ljudstvo danes že pojmuje, kaj je organizacija, ve, kaj je socializem, zato je zgubilo vero v bogove, pridobiva pa vero vase in v svojo organizacijo. In ta vera je svetla točka v bodočem socialističnem gibanju!

Dne 6. januarja 1922 so se zbrali v Celju zastopniki na Slovenskem obstoječih organizacij Socialistične stranke Jugoslavije na XIV. redni pokrajinski strankin zbor. Pravico udeležbe je imelo 45 organizacij z 59 delegati in 2101 članom. Zbora se od teh ni udeležilo 12 organizacij s 16 delegati in 416 člani. Navzočih je bilo torej 33 organizacij, katere štejejo 1685 članov in katere je zastopalo 43 delegatov.

Pod začasnim vodstvom s. Korena, predsednika pokr. odbora, je bil izvoljen verifikacijski odbor, obstoječ iz sodrugov Čebularja, Umeka, Čerkvenika, Möderndorferja in pokr. tajnika. Ta odbor je verificiral vse mandate. Zbora so se udeležile seveda samo one organizacije, ki so tekom leta izvrševale svoje dolžnosti in redno obračunavale, le zamude je na predlog verifikacijskega odbora zbor oprostil in do-

volil pristop tudi onim organizacijam, ki so se radi tehničnih ali drugih važnih razlogov nekoliko zakasnilo z obračunavanjem.

Nato je bilo voljeno predsedstvo pokrajinskega zbora. Za predsednika zbora je bil soglasno izvoljen s. Koren, za namestnika s. Jakob Klenovšek iz Trbovelj, za zapisnikarja pa s. Čebular iz Celja in s. Kaiser iz Ljubljane.

Zbora se je kot zastopnik Glavnega odbora SSJ v Beogradu udeležil s. Vilim Bukšeg iz Zagreba.

S. Zv. Bernot je nato poročal k 3. točki dnevnega reda: *Poročilo pokrajinskega načelstva*: V preteklem letu se je mnogo opustilo, posebno radi slabega finančnega položaja. Radi tega je trpelo tudi strankino tajništvo, ki ni moglo nastaviti dobrih, izvežbanih moči, niti jim dati v roke potrebnega aparata in prostorov.

Najvažnejše pa je, da številčno pokažemo, kako stojimo. (Denarno in organizacijsko stanje bo objavljeno koncem poročila.)

Leta 1922. se je strankin tisk lepo razvijal in ni imel posebno velikega deficita. Za l. 1923. pa je odbor sklenil povečati naročnino »Napreja« na 15 Din mesečno. Strankin dnevnik je stal pred vojno ca 2 K, kar je v primeri še vedno mnogo več nego stane sedaj »Naprej«. Odpovedali so »Naprej« le tisti naročniki, ki so bili od nasprotnikov nahujskani, da naj delajo proti. Jako mnogo so stali tudi shodi in agitacija. Stranka je živela od organizacijskih dohodkov. In ti dohodki so vredni mnogo več, nego pa oni gospodarskih organizacij, ki v najhujši sili odrečejo.

V vprašanju denarja pokrajinski odbor ni poznal nobenih izjem niti pri posameznih funkcionarjih niti organizacijah. Iz mariborskega mesta in okolice ni dobila stranka res niti vinarja. »Naprej« je imel v Mariboru in okolici 60 naročnikov, izmed katerih ga mnogi niso plačevali.

Maribor bi z nami lahko sodeloval, če bi ne bilo poslancev, ki so iskali zavznikov, ki bi jim pri njih zamudnosti pomagali tudi z lastno zamudnostjo. Tako so dobili zaslonbo pri Zarjanah in v Mariboru. Pa tudi proti ideji je nasprotstvo. To nasprotstvo izvira organizatorično samo od ene osebe in sicer od tiste, ki v Ljubljani vodi boj proti dobro organizirani stranki, ki bi se ne pustila od nikogar poveljevati.

Ta in še vrsta takih in enakih oseb je za amerikanski denar v imenu stranke kupila Blasnikovo tiskarno. V odboru so bili razni bivši socialisti, ki so zdaj pri »Avtonomistu« ali pri »Zarji« in ki so na zadnjem obnem zboru Blasnikove tiskarne sklenili, da ni res, kar se govori po Sloveniji, da je tiskar-

Izhaja razen pondeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-I.

Naslov za dopise: Ljubljana pošt. pred. 168. Tel. int. št. 312. Ček. rač. št. 11.959.

Stane mesečno 15 Din, za inozemstvo 25 Din.

Oglaš: prostor 1 × 55 mm 1 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštne proste.

na socialistična. S pomočjo Zarjanov je zašla torej ta tiskarna v kapitalistične roke. Tam se tiskajo »Avtonomist«, »Zarja« in »Lesni delavec«, ki se je odcepil od »Delavca«, glasila Strokovne komisije za Slovenijo.

Ptujska organizacija je predlagala, da naj se že pri poročilu načelstva dotaknem vprašanja »Zarje«, Mariborčanov in poslancev. Predlog Ptujske organizacije se glasi:

»Na strankinem zboru poda ptujska krajevna organizacija izjavo, ki se bo dotikala: 1. Pisave »Napreja«, 2. Spora med stranko in grupo okrog »Zarje«, 3. Spora med stranko in organizacijami, priključenimi mariborski oblastni organizaciji, 4. Spora med Pokrajinskim odborom in poslanci, ki so bili izključeni iz stranke.

Krajevna organizacija predlaga, da bi se uredilo postopanje z ozirom na to, ker je treba ta važna vprašanja na strankinem zboru razčistiti, na drugi strani pa bo potrebno pri važnem in mnogovrstnem dnevnem redu s časom ekonomično gospodariti na ta način, da bi se dotaknilo načelstvo teh vprašanj na kratko v svojem poročilu. V debati k temu bi se dopustile najprej samo kratko stilizirane izjave, kakor jo misli podati naša organizacija.

Te izjave in protizjave naj bi se odkazale odseku, ki naj bi vsa ta vprašanja temeljito preiskal in ki bi naj zboroval paralelno s strankinim zborom, ki bi reševal medtem druga vprašanja. Pri točki o taktiki stranke bi se naj razvila v zadevi debata v plenumu. V odsekih naj bi se smeli dati zastopati posamezni delegati tudi po svojih namestnikih.

Na ta način bi se delavna sila kongresa povečala.

(Dalje prihodnjič.)

Red.

Ne razumeš organizacije, če ne poznaš njenih temeljev. Enega izmed mnogih naj ti pokažem na prav preprostem zgledu iz vsakdanjega življenja.

Če dobiš kdaj pismo, na katerem je prilepljena znamka na zadnji strani, ali pa tudi če je na sprednji, toda ni na svojem določenem mestu na zgornjem desnem oglu, takrat vedi, da jo je prilepil nevednež ali pa nagajivec. Poštar jo mora obračati. Če ti podaja kdo v roke dolge vile narobe, da jih morš šele obračati, predno jih moreš rabiti, se gotovo jeziš nad nerodnežem. Pa je treba samo enkrat obrniti, poštar mora pa obračati po stokrat, na večjih poštah tisočkrat, po mestih pa še veliko večkrat. Na velikih poštah nekateri poštni nastavljenici sploh ne delajo nič drugega, samo žige pritiskajo — za polovico manj nastavljenec bi bilo treba, če bi vsi ljudje pomagali s tem, da nalepijo znamke vselej edinole na gornji desni ogel. Te nastav-

čati država, to gre vse iz tvojega žepa in iz žepov drugih tvojih sodržavljancev.

Včasih se nabere mnogo pisem, tako da pri najboljši volji ni mogoče vseh sproti odpraviti. Nastane zastanek, ti pa dobiš pismo za dan ali dva pozneje, včasih tudi za ves teden. Če si zato kaj zamudil, se seveda jeziš, pa ne na pravega krivca! Ni kriv vselej poštni nastavljenec, mnogokrat so krivi tisti nerodneži, ki so z napačnim nalepljenjem znamke podaljšali delo! O Božiču, o Novem letu, o Veliki noči in podobnih prilikah pa so največ krivi tisti, ki tratijo čas s premišljevanjem, komu bi še vse pisali, denar in čas, ker potem res vsem pišejo, denar, čas in svoje poštenje pa s tem, da pišejo tudi takim znancom, ki se vse leto niso nanje spomnili, v pismu pa lažejo, da dan na dan nanje mislijo... Ob takih časih pošlji svojemu otroku potice in klobas, če jih imaš, ali pa vsaj kruha, če si ga moreš od ust utrgati, nikar pa ne izgubljal nepotrebnih besed, časa in denarja, posebno pa ne piši laži! Ljudje se lažemo še po sili in iz nevednosti prevečkrat, čemu bi se lagali brez potrebe? Zato socialisti ob takih prilikah nič ne pišejo — sreče in veselja želimo vsem vedno vse leto, ne samo za praznike! S tem prihranimo čas in denar, lažemo manj, pa pošte ne zadržujemo. Če bi vsi ljudje tako delali, bi dobil tvoj otrok potico ali kruh za praznike o pravem času, ne pa šele po praznikih, ko sicer tudi ne bo prepozno, toda o praznikih se je kislo držal.

Kaj pa šele, če svoja pisma nerodno frankiramo, da jih morajo poštarji po petkrat tako dolgo valjati po rokah! Če bi bili vsi ljudje tako nerodni, bi dobil tvoj sin božični kruh šele o Veliki noči — seveda bi bil že skažen...

Če bi bil svet urejen po socialističnih načelih, bi bila znamka neveljavna, če bi ne bila na pravem mestu. In tako sitni bomo o vsaki priliki in v vseh primerih. Povsod je človek dolžan paziti na red, ker le z redom bomo delo tako olajšali in nepotrebno delo tako odpravili, da bomo manj delali in se vendar čistejše oblačili, udobnejše stanovali in boljše jedli, sploh, da bomo imeli vsi ljudje res blagostanje.

Danes seveda tega še ni. Ko bo tole čital kak porednež, bo morebiti zanalašč delal baš narobe. So taki neumniki na svetu, po vrhu pa še mislijo in se hvalijo, češ, to sem jih nabrisal! Revež! Sebe si nabrisal s svojo neumnostjo! Čim dalje bo trajal ta nered, tem težje, da bi že ti učakal tistih boljših časov, ki pridejo prej ali slej, gotovo pa nikdar brez sodelovanja delavnega ljudstva.

Tole sem napisal, ker sem videl na cesti dva voznika, ki sta se razgovarjala, svoja vozova pa sta pustila stati tako, da sta prav vso cesto zastavila, vsak pol. Pa pride po cesti tretji voznik in kriči, naj napravita prostor. Ker je bil jezen radi zadržke in je preostro govoril, sta mu odgovarjala, prerekanje je trajalo par minut, potem sta bila pa še vesela, da sta mu nagajala, čeprav se je peljal po zdravniku za ženo, ki se je ponesrečila. Pa sta nagajala tudi sebi, kajti vsa človeška družba trpi, če se delo zadržuje. Socialist, če se že ima kaj pogovoriti, bo zapeljal svoj voz malo naprej in v stran, da bo samo polovica ceste zastavljena! V socialistični družbi bo pa vsak kaznovan, kdor bi delal drugače.

Kako nespametni so torej tisti ljudje, ki mislijo, da bo v socialistični družbi svoboda popolna, da bo vsak

delal, kar bo hotel in jedel, kolikor bo hotel, in nagajal, kjer bo hotel! Nasprotno! Mnogo ostrejši red bo nego dandanes. Za delavne in poštene ljudi bo prijetno, za lenuhe in samopašnike bo pa joj! Zato se tudi tako branijo socializma!

Politične vesti.

+ **Volilne priprave.** Štajerski demokrati bodo kandidirali na prvem mestu dr. Kukovca, v volilnem srezu Celje-Vrnsko g. Rebeka iz Celja in v Prekmurju g. Štefana Kuharja, izdajatelja tednika »Murska Krajina«. — Slovenska republikanska stranka bo kandidirala na Štajerskem in Kranjskem dr. Novačana kot nosilca liste. — Narodni socialisti so zborovali v nedeljo v »Mestnem domu« v Ljubljani. Razdeljeni so bili v dve fronti, zmagali so levičarji, ki so za republikanizem in proti sodelovanju z meščanskimi strankami. Kot nosilec liste pride vpoštev baje bivši poslanec in načelnik NSS, Ivan Deržič.

+ **Spopolnitev vlade.** Pašić je sprejel pogoje, ki jih je stavila Maglajlićeva skupina muslimanov za vstop v vladu. V vladu prideta gg. Omerović in Serić, prvi kot minister za trgovino, drugi kot minister brez portfelja. Poljedelsko ministrstvo prevzame dosedanj minister brez portfelja dr. Gjiivo Supilo.

+ **16 novih generalov** smo dobili. Listi poročajo, da so novi generali sami »belorukci«, ki so morali štiri leta čakati na generalski čin. Radikalci so jih zdaj, ko vladajo sami, nagradili. Ko je nastopil svoje mesto novi minister za finance, Stojadinović, je naglašal potrebo štedenja. »Štedil« pa bo seveda tudi on, kakor vsi njegovi predniki doslej...

+ **Francija snubi malo antanto,** torej tudi Jugoslavijo, da ji pomaga proti Nemčiji. Po neuspešni konferenci v Parizu, ki ni mogla urediti reparacijskega vprašanja, se je Francija odločila, da bo zasedla Porenje. Ž njo se strinja Belgija, ki mobilizira del svoje vojske, računa pa tudi na pomoč Italije. Angleška se protivi francoskim nameram in se okupacije ne bo udeležila. V Nemčiji vlada velikansko razburjenje, širijo se vesti, da bo izbruhnil upor. Nastop Francije smatrajo za kršitev versailleske mirovne pogodbe. — Naša vlada bo razpravljala o tem vprašanju na eni prihodnjih sej. Odločila se bo najbrže, kakor vedno, za Francijo; posebno lahko še zdaj, ko niti takzv. parlamenta nimamo. Posvečati bomo morali delu vlade v tem vprašanju največ pažnje, ker ogroža mir.

+ **Lausannska konferenca** bo kmalu zaključena. Turki ne odnehajo, posebno še, ker ima baše v angorskem parlamentu večino nepomirljiva struja, ki zahteva, da naj angorska delegacija odpotuje iz Lausanne. — Grki se baje pripravljajo na novo vojno.

+ **Avstrijski kancler Seipel** in minister za zunanje zadeve, Grünberger, sta v soboto dospela v Budimpešto. Pogajala sta se z madžarsko vlado radi trgovske pogodbe in zboljšanja medsebojnih odnosov med Avstrijo in Ogrsko.

+ **Sistem je kriv in ne človek.** Ob času volitev je pisala »Prosveta«: Ako se delavstvo organizira politično, se ne organizira proti Rockefellerju, Guggenhelmu ali kateremu drugemu multimilijonarju. Politično zrelo delavstvo razume, da niso kapitalisti kot osebe krivi sedanje mizerije, ampak da je krivec način blagovne produkcije in distribucije, da imamo na eni strani izredno veliko revščino, na drugi strani pa tako bogate ljudi, da se navadnemu človeku zavrti v

glavi, ko čita v številkah, koliko je vredno njihovo premoženje. Ako bi n. pr. današnje milijonarje vse razlastili ali če bi milijonarji vse svoje premoženje darovali državi, bi nastali kmalu drugi milijonarji, ako se ne nadomesti sedanj način blagovne produkcije in distribucije z boljšim gospodarskim sistemom. — Način blagovne produkcije se pa lahko spremeni le s postavami. Kakor imamo danes postave, ki zagovarjajo sedanji sistem, ravno tako je mogoče le s postavami nadomestiti sedanji gospodarski sistem z boljšim sistemom. — Postave se delajo v postavodajnih zbornicah, narodnih parlamentih in narodnih kongresih. Ako hočejo delavci imeti vpliv pri zakonodaji, morajo imeti svoje poslance ali zastopnike tam, kjer se delajo postave. Ako hočejo delavci imeti take postave, kot jih zahtevajo, morajo imeti večino poslancev v postavodajnem zboru. — Da delavci izvolijo svoje poslance, se morajo logično organizirati politično, da ob času volitve postavijo svoje kandidate in agitirajo zanje in svoj politično - gospodarski program. — Delavci morajo financirati vso kampanjo, najeti morajo govornike, kajti tudi govorniki ne živijo od samih božjih besed. Plačati morajo tiskovine, ki služijo v kampanji. Da je kampanja bolj uspešna, ne sme prenehati agitacija tudi med volitvami. Vzdržavati morajo svoje časopise in agitirati od ust do ust. Vsaka agitacija zahteva duševne in materialne žrtve. Noben delavec, pa naj bo še duševno in fizično tako krepak, ne zmora sam teh žrtv. Ako se pač več delavcev združi v politični organizaciji, tedaj lažje prenesejo te žrtve, ker odpade na vsakega delavca majhen del. — Marsikaterikrat se sliši godrnjanje, češ, že zopet se pobira za socialistično stranko. Da, tovariš delavec, pobira se. Tudi delodajalec pobira vsak dan od tebe, pa ne za tvojo osvoboditev, ampak za to, da te še bolj priklene k dolžnostim in delu. Seveda ti tega ne opaziš, ker to stori, ko odmeri mezdo. Od tega, kar delodajalec pobere od delavca, pa da za svojo politično stranko. Včas da stotak, včas tisočak, včas pa tudi več tisočakov z ednim namenom, da bodo socialistični kandidati kot zastopniki delavstva poraženi pri volitvah. — Treba je čitati, kako veliki so stroški v volilni kampanji ene same stare stranke in v eni sami državi, in prepričamo se, da izdatki socialistične stranke niso bili v vseh državah tako visoki. Ves ta denar pride od delavcev, ki ga dobe stare stranke za propagando v volilnem času z ednim namenom, da zastopniki delavstva niso izvoljeni. — Vedno moramo imeti pred očmi, da brez agitacije in propagande ni uspeha. Brez denarja pa ni propagande in agitacije, ker živimo v gospodarskem sistemu, v katerem ima denar veljavo. Dokler ta sistem postoji, bo moralo delavstvo prispevati v malih darovih za svojo gospodarsko osvoboditev, ki lahko pride le po potu, da izvoli svoje zastopnike v postavodajne zbore, da tam izdelajo postave ne le v interesu delavstva, ampak v korist vsega človeštva. — Sistem je kriv, da delavec ne uživa svojih pravic, a ravno tako je sistem kriv, da mora delavec sam delati in prispevati, da se dela za njegovo osvoboditev iz mezdne sužnosti. — Kapitalisti nikdar ne godrnjajo, kadar je treba prispevati v volilni kampanji za propagando kandidatov starih strank. Zavedajo se pač, da stotaki in tisočaki, ki jih darujejo svojim strankam, pomagajo ohraniti gospodarski sistem, nikakor pa ne podpirajo z njimi posameznih oseb. In tako je tudi z delavcem. Kar da v svrhu propagande, ne da za to, da podpira posamezne agitatorje, da žive na njegov račun, ampak on daruje, da se plača delo, ki ga izvrše ti organizatorji v njegovem interesu.

Dnevne vesti.

Sodrug, čitajte! Dnevno od 19. ure naprej so v prostorih uprave »Napreja« v Ljubljani, Frančiškanska ul. 6./I. (čez dvorišče) na razpolago različni dnevniki, tedniki, mesečniki itd. iz tu in inozemstva. Zato uporabite priliko, ki se vam nudi, obrnite zaduhlim gostilnam in kavarnam hrbet — rešite se nepotrebnih izdatkov in izobražujte se. **V zavednosti in izobrazbi je naša moč.**

Generalni izseljeniški komisarjat kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v Zagrebu objavlja: Precejšnje število naših državljanov, ki se hočejo izseliti v Južno Ameriko, potuje preko Trsta, kjer si nameravajo preskrbeti pri konzulatih dotičnih držav potrebne vizume. Večinoma odpotujejo iz svojega kraja, predno si preskrbijo uverjenja, ki jih zahtevajo dotični konzulati za izdavanje vizumov, ali prihajajo z dokumenti, ki jih zahtevajo konzulati Severne Amerike za odpotova-

nje v Severno Ameriko, nima jo na onih dokumentov, ki so potrebni za potovanje v Južno Ameriko. — Naša delegacija v Trstu pride radi tega večkrat v neugoden položaj, ker mora zadržavati naše državljane več dni ali celo več tednov, da dobi odgovor od pristojnih oblasti glede osebnih podatkov izseljencev. Poleg rednega potnega lista se zahtevajo od njih, ki potujejo preko Buenos Airesa ali Montevidea v Južno Ameriko, sledeče listine: 1. potrdilo, da dotična oseba ni bila kaznovana; 2. zdravniško spričevalo, da je dotična oseba zdrava in da ni imela prej nikakih bolezni. To spričevalo mora biti potrjeno od pristojne občine; 3. potrdilo občine, da je dotična oseba sposobna izvrševati svoj poklic. Izseljenci morajo ta potrdila, prevedena na italijansko ali francosko, prinesiti s seboj, da jim ni treba plačati visokih stroškov za prevod in za legalizacijo pri naši delegaciji. Izseljence v Južno Ameriko opozarjamo na ta navodila.

Delavci! kupujte čevlje samo z znamko »Peko« domačih tovarov **Peter Kozina & Ko., Tržič**, ki so najboljši in najcenejši in ker s tem pomagata k zaslužku lastnih sodrugov. Glavna zaloga na drobno in debelo, **Ljubljana, Breg 20.**

Celje.

Splošna organizacija vojnih invalidov, vdov in srot za Slovensko ozemlje, poverjenišvo v Celju, vabi vse tovariše vojne invalide, vdove in sirote na redni občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo, dne 14. t. m. ob 9. v prostorih hotela »Skoberne« na Ljubljanski cesti v Celju s sledečim dnevnim redom: 1. poročilo predsednika, tajnika in blaginika; 2. poročilo delegatov oblastnega odbora iz Ljubljane; 3. volitev novega odbora; 4. raznoterosti. — Z ozirom na resne čase, v katerih se sedaj nahajamo, prosimo polnoštevilne udeležbe: podružnice naj pošljejo po možnosti svoje delegate. — Odbor.

Maribor.

Prva letošnja seja občinskega sveta se je vršila 4. t. m. Na dnevnem redu je bila volitev novega podžupana, radi katere je mariborska javnost v zadnjih dneh mnogo ugibala, n. pr. če bo nova opozicijska koalicija narodnih socialcev s klerikalci skušala uveljaviti svojega — in sicer zopet narodno-socialnega — kandidata in če se ne bo socialistični centrum nasproti tej koaliciji zvezal z liberalno skupino, da doseže potrebno večino za nadaljnje delo. Vsa domnevanja so se izkazala ta večer kot netočna. Narodni socialci, ki so že dolgo med seboj ločeni v dve nasprotni skupini, se na brž niso mogli zediniti iz katere skupine naj bi izbrali svojega kandidata. Sploh niso glasovali. Klerikalci pa, ki ne morejo nikoli pasti iz uloge svojih dvoličnih taktik, so porabili to priliko in oddali svoje glasove prav nepričakovano za socialističnega kandidata Družoviča, ki je bil na ta način že pri prvem glasovanju z 22 glasovi nasproti liberalnemu dr. Sernecu, ki je dobil 6 glasov, izvoljen za podžupana. S tem, da so klerikalci glasovali za socialista, gotovo niso imeli namena, da bi popravili tisto demagogijo, ki so jo v zadnjem času izvrševali na račun centruma. Hoteli so mu naprtiti samo še večjo odgovornost, nego jo je nosil doslej, saj se je v zadnjih časih očitno pokazalo, da je ta odgovornost na drugih ramenih dobra voda na klerikalni mlin. Tako bo pač tudi v bodočnosti in ne samo socialistični, ampak tudi

liberalni klub, ki se je dal od klerikalnega spretnega žonglerstva speljati iz svoje ekskluzivnosti na bojno polje, bosta še imela priliko občutiti dobroto te odgovornosti na lastnih kožah. Zanimivo je to, da se pripravljana nova koalicija med socialističnim in liberalnim klubom ni obnesla tako daleč, da bi dala podžupansko mesto liberalnemu kandidatu. Razni »oziri« in prigovarjanja so nazadnje tudi tiste vodilne mariborske separatiste, ki so se nosili z idejo socialistično demokraške koalicije, primorale, da so skrile svoje namere. — Po volitvah je župan poročal, da je vlada odobrila provizorij za januar in februar. — Potem je občinski svet prešel na preuredbo in izpopolnitev odsekov. Namesto dosedanjih 13 odsekov, ki so bili za hitro in točno delo zelo neprimerni, je uradni predlog hotel uveljaviti njihovo skrajšitev in združitve v pet odsekov, v katere so po daljšem debatiranju izvolili iz socialističnega kluba po 3, iz klerikalnega in liberalnega kluba pa po 2 člana. Narodni socialci so vztrajali pri svojem sklepu, da se ne udeležijo delovanja v njih. Tako bodo odslej v občinskem svetu igrali tisto vlogo, kakor so jo doslej liberalci. — Z izvolitvijo soc. obč. svetnika Bahuna v mestni šolski svet namesto odstopivšega Slanovca proti klerikalnim in narodno-socialnim glasovom in z izvolitvijo posebnega odseka za kuratorij »Vesne« je bil dnevni red izčrpan ter se je seja zaključila. V prihodnji seji poide občinski svet zopet na redno delo. Kakšno bo to redno delo bomo sproti poročali.

Iz stranke.

Seja odbora ljubljanske kraj. pol. organizacije se bo vršila v sredo, dne 10. t. m. ob 8. zvečer v upravništvu »Napreja«.

Krajevna pol. organizacija v Spodnji Šiški vabi vse svoje člane na sestanek, ki se bo vršil v sredo, dne 10. t. m. v Zadržnem domu. Dnevni red: poročilo delegata na strankinem zboru in drugo. — Predsednik.

V sredo, 10. t. m. se bo vršil ob 7. zvečer članski sestanek krajevnih organizacij SSJ v Celju v dvorani pri »Zelenem travniku« s sledečim dnevnim redom: 1. Volitev pouličnih blaginikov. 2. Poročilo delegatov o strankinem zboru.

Iz strok. gibanja.

Seja odbora podružnice kovinarjev v Ljubljani se bo vršila v sredo dne 10. t. m. takoj po delu v društvenih prostorih, Šelenburgova ul. 6/II. Udeležba dolžnost! — Predsednik.

Usnjarska stroka — mezdna gibanje. Poročali smo že na kratko, da se je mezдно gibanje ljubljanske podružnice čevlarskih pomočnikov končalo z delnim uspehom. O poteku mezdne gibanja poročamo še sledeče: Dne 10. okt. 1922 smo vložili na ljubljansko za drugo mojstrov zahteve za povišanje plač. Prva mezdna razprava se je vršila dne 20. istega meseca. Gg. mojstri so takrat naše zahteve kar odklonili. Utemeljevali so odklonitev s padanjem draginje, krizo v obrti itd. (Zahteve smo vložili prej, ko so začele cene padati.) Upanja nismo zgubili, ker smo vedeli, da bo prišel čas, ko bomo lahko dokazali, da smo upravičeni zahtevati, kar nam pomočnikom po vsej pravici pripada. — Stalno padanje cen je ponehalo, protidraginjska akcija se je ponesečila, in ko so začele cene zopet rasti, je naša podružnica zahtevala ponovna pogajanja od zadruga mojstrov.

Druga mezdna razprava se je vršila nato dne 12. dec. p. l. Gg. mojstri se na padanje cen niso mogli več izgovarjati, prosili so nas torej, naj se oziramo na to, »v kako težki krizi se nahaja naša obrt«. Ponudili so nam tako nizek povišek plač, da smo bili primorani, zavrniti ga v celoti. Na naš pritisk je za drugo mojstrov sklicala dne 17. dec. svoj članski sestanek, na katerem je prišlo že tretjič do razprave o naših zahtevah. Navzoči so bili tudi delegati naše podružnice. Razprava se je začela na novo in je trajala do večera. Dosegli smo zvišanje plač za 12—25%. Uspeh torej ni tak, kakršen bi moral biti, če omenimo, da so nam plače zvišali zadnjič že aprila 1922! Ako primerjamo sedanje pridobitve z naraslo draginjo, vidimo, da naše plače nikakor ne odговarjajo dejanskim razmeram. S plačami bomo pomočniki težko izhajali, ker nismo dobili niti polovice, kar smo zahtevali. Čakajo nas torej še hudi časi in boji. — Na tretji mezdni razpravi je bilo določeno, da se naročena dela razdele na 3 kategorije in plače prav tako. (To so zahtevali mojstri, ki se drugače niso hoteli pogajati z nami.) Glede eksportnega dela je bilo sklenjeno, da se bodo plačala po 2. in 3. kategoriji. V ostalem ostane pogodba, ki je bila sklenjena 18. aprila 1922, še nadalje v veljavi. Prvega pogajanja se je udeležil tajnik Osred. društva, sodr. Krajcer, drugega in tretjega pa sodr. Svetek, predsednik Strok. komisije. — Ljubljanska podružnica čevlj. pomočnikov.

Vestnik Svobode.

Seja podružnice »Svoboda« Moste se bo vršila v četrtek 11. t. m. ob 19.30 v društvenih prostorih, Selo 25. Udeležba in točnost — dolžnost. — Tajnik.

= Vrednost denarja. 1 dolar velja 92.75 Din, 1 francoski frank 6.58 Din, 1 lira 4.74 Din, 1 češka krona 2.65 Din, 100 avstrijskih kron 13 par. V Curihi velja 100 naših dinarjev 5.65 švicarskih frankov.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Drama:

Torek, 9. jan. zaprto.
Sreda, 10. jan. »Čudež sv. Antona« in »Črna dama iz sonetov«. Izven.
Četrtek, 11. jan. »Idijot«. Začetek ob 8. Red A.
Petek, 12. jan. »Lilom«. Red E.
Sobota, 13. jan. »Svatba Krečinskega«, delavska predstava po znižanih cenah. Izven.
Nedelja, 14. jan. ob 3. popoldne »Peterčkove poslednje sanje«, ob 8. zvečer »Čudež sv. Antona« in »Črna dama iz sonetov«. Izven.
Ponedeljek, 15. jan. »Lilom«. Red C.

Opera:

Torek, 9. jan. »Sevilski brivec«. Red A.
Sreda, 10. jan. »Mefistofeles«. Red D.
Četrtek, 11. jan. »Prodana nevesta«. Vojaška predstava. Izven.
Petek, 12. jan. »Triptychon«. Red C.
Sobota, 13. jan. »Jenufa«. Red B.
Nedelja, 14. jan. »Sevilski brivec«. Izven.

Dopisi.

Gorje pri Bledu. Dne 5. januarja t. l. je bil pogreb sodr. Jakoba Urha, ki je bil zaposlen v elektroin. tovarni K. I. D. na

(Po avtoriziranem prevodu Ivana Moleka.)

Pri teh besedah je bil sodrug Gornik zopet na nogah. Da! Francoske milijarde so kupile topove in granate, ki zdaj razdevajo vzhodno Prusijo, kjer je njegov rojstni kraj!

Razburjenost na obeh straneh je bila vedno večja in končno so bili nevtralni sodrugi prisiljeni miriti duhove. Stankevič, trafikant in Francetov prijatelj, je prvi posredoval. Čemu se razburjajo? Zakaj se mešajo v evropski tepež? Ali ne poznajo bankirjev in kapitalistov? Ali je morda kaj razlike med roparji v Berlinu in Parizu? On je delal v Franciji in Nemčiji in izkoriščanje v Rotschildovi deželi ni po njegovi lastni izkušnji nič manjše nego v kajzerjevi.

Za Stankevičem se je dvignil sodrug Jakob, krajevni organizator. Priporočal je sodrugom, da socialistična organizacija mora ohraniti svojo nevtralnost; naj mislijo, kar hočejo, socialisti morajo biti nevtralni. Socialistično gibanje je zdaj edino upanje vsega sveta — da namreč obdrži svoj mednarodni duh in prinese mir od vojne raztrganemu svetu. Posebno organizacija v Leesvillu mora obdržati hladno kri, ako hoče izvesti svoj najvažnejši korak odkar obstoji in to je ustanovitev lastnega tednika, za katerega se pripravljajo. Nobena stvar na svetu ne sme razdreti tega dela.

»Dobro — mu hitro seže v besedo dr. Medved — toda organizacija mora skleniti, kakšno stališče bo zavzel časopis napram vojni. To je velikega pomena. Ali naj protestiramo proti krivicam v Ameriki in prezremo najgorostasnejšo mednarodno krivico v zgodovini človeštva? Delavski list ne bi smel pisati proti kajzerju, ki hoče zaslužiti delavstvo vse Evrope s pomočjo svoje militaristične sodrge? Ako ne bo pisal tega, tedaj ne maram imeti nobenega opravka s takim listom!«

Sodrugi so ostrmeli in drug za drugim povsili glave. Vsem je bilo znano, da je imoviti zdravnik prispeval petsto dolarjev za ustanovitev »Delavca«, ki ima kmalu zagledati luč sveta v Leesvillu. Misel, da organizacija morda izgubi bogat prispevek, je oplašila celo nemške člane. Nekaj časa je bil molk v dvorani in sodrug dr. Medved se je zmagoslavno oziral okrog sebe.

Tedaj pa vstane nov govornik, katerega ni plašila nobena nevarnost. Bil je mršav človek, koščten in skoro zelenega obličja; črni lasje so mu pokrivali čelo in pri vsakem drugem stavku ga je davil hud kašelj. Sodrugom je bil znan po imenu »Divji Bil«. Njegova rdeča članska knjižica je kazala, da je bil najmanj v tridesetih krajevnih organizacijah širom Amerike. Strojni plug mu je v Kansasu odtrgal dva prsta na nogi in v tovarni za pločevino v Allegheny Countyju je izgubil po-

lovico dlani s tremi prsti na levi roki; na hrbtu je še nosil odtiske policijskega kola, ko se je udeležil stavke v Chicagu, in v Kaliforniji je bil osmoljen in posut s kurjim perjem, ko se je boril za svobodo govora v San Diegu.

Divji Bil je povedal sodrugom, kaj misli o onih revolucionarjih, ki revolucionirajo samo pri skodelicah s čajem in ki skrbno gledajo, da se nikdar ne zamerijo cerkvi. On še ni pozabil na diskusijo o šestem členu strankine ustave, ki je naprjen proti sabotaži; prav tiste osebe, ki so se takrat navduvale za omenjeni buržoazni člen, kličejo zdaj krajevno organizacijo na obrambo Anglije in njene pomorske sile. Kaj vrača briga delavca, kaj počne kajzer v Mali Aziji? In kakšne koristi ima ameriški delavec od tega, če kajzer dobi bagdadsko železnico ali ne? Seveda, če je človek hodil v šolo na Angleškem, ako je njegova soproga Angležinja in če se sam smatra za britanskega žentlemana — sodrugi so vedeli, da Divji Bil meri na drja. Medveda in zopet so se ustrašili — tedaj se naravno zanima tudi za Bagdad. Dobro! Ali tak človek stori najbolje, ako se s prvim parnikom odpelje čez morje in stopi v angleško armado, namesto da poskuša spremeniti ameriško socialistično organizacijo v agenturo za nabiranje rekrutov za britanske aristokrate.

Na te besede plane pokonci sodrug Tržan, mladi odvetnik, ki je pomagal na strankinem kongresu, da je bil sprejet šesti člen proti sabotaži, in zabrusi govorniku, zakaj ne izstopi iz stranke, če mu ne ugaja dotični člen.

»Zato, ker rajši sabotiram nego štrajkam«, mu odbrusi Divji Bil.

»To se pravi«, nadaljuje Tržan, »da si zato v naši organizaciji, da z zasmehovanjem in osebnostni podli druge člane iz stranke.«

»Nocoj je po dolgem času prva seja, na kateri imamo čast videti sodruga Tržana«, nadaljuje Divji Bil pikro. »Mogoče je pričakoval, da bo naša podružnica povabljen, da rekrutira regiment vojakov za Kitchenerja!«

V dvorani se je ponovil hrup in to priliko je zopet porabil posredovalec Stankevič.

»Sodrugi, kam pridemo? Čemu se prepiramo za prazen nič. Eno samo vprašanje je, na katerega moramo odgovoriti: Ali smo internacionalci?«

»Zdi se mi, da glavno vprašanje je, da li smo protinacionalci«, se oglasi Tržan.

»Dobro!« — ga jezno zavrne mali žid — »jaz sem proti vsakemu nacionalizmu. Vsi socialisti bi morali biti protinacionalci!«

»Jaz nisem! Lahko je to trditi človeku, čigar rod je že dvatisoč let brez domovine — —«

»Aha, kdo je zdaj oseben?« je zbodel Tržana Divji Bil.

(Dalje prih.)

Dobravi. Izgubo sodr. Urha kot vnetega vztrajnega borca v vseh strokah socialističnega udejstvovanja bomo težko pogrešali. Zadnja njegova želja je bila, da ga z vsemi znaki organizacije spremimo na mirodvor. Čast blagemu sodrugu, katerega ime ostane neizbrisno med nami, ki smo ga poznali, in katerega značaj naj bo za vzgled vsem sodrugom. Zapustil je po enoletnem zakonu mlado ženo in otroka. Kaj jima pomaga naše sožalje? Iskrena hvala kovinarski godbi z Jesenic, ki je tudi spremila rankega na zadnji poti. Sodrugi Jeram z Jesenic se je v imenu članstva kovinarjev poslovil od njega v kratkem nagrobnem govoru spominjajoč se zaslug rankega in njega vztrajnosti in značajnosti. Ne moremo pa iti preko dejstva, da je zaposlenost v elektrodni tovarni na Dobravi zdravju skrajno škodljiva in da ob tej slabi eksistenci, ki jo delavstvu nudi K. I. D., hira veliko delavcev, ki so tam zaposleni in ki jim je pečat jetičnosti že pritisnjen v njih organizem. Brezobzirno je izkoriščanje kapitalizma, zato delavstvo, zaveda se, kaj so ti bojne organizacije, čuvajte in pospešujte jih. Ravnateljstvo K. I. D. kakor tudi g. ravnatelj na Dobravi pa na uho povemo, da tega ni pisal noben na Dobravi zaposlen delavec in da naj tam ne išče krivcev članka, kakor se to vedno dogaja, ker ga tam ni, temveč to je pisal nekdo drugi, ki vam dokaže lahko, kako brezmejno nesramni ste v odmerjanju potrebne eksistence delavstvu, osobito v obratih, kjer je delo skrajno nezdravo.

Lepota? Svežost mladosti? Priljubljenost? Vse to si lahko ohranite!

nite in zabranite prerano ostarelost edino z racionalnim negovanjem vašega obraza, vašega telesa, vaših las in zob! Izvanredno učinkujejo že čez 25 let priljubljeni Elza-preparati za negovanje lepote: Elza-obrazna in kožo varujoča pomada (2 lončka s pakovanjem in poštino 25 dinarjev), Elza-pomada za rast las (2 lončka s pakovanjem in poštino 25 dinarjev), Elza lilično milo lepote (4 kose s pakovanjem in poštino 35 dinarjev) in drugi Elza-preparati kakor Elza cvet za lase, Elza-voda za usta, Elza-kolonska voda itd.; adresa: Lekarnar EUGEN V. FELLER, STUBICA DONJA, Elzatrg št. 252, Hrvatsko.

Odgovorni urednik: Anton Podbevšek.
Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ).
Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

Razno perilo

za dame, gospode in deco
priporoča tvrdka

A. & E. Skaberné
Ljubljana, Mestni trg 10.

Pridobivajte naročnike!

BERSON
GUMENE PETE IN
GUMENE POTPLATE
caneje in trajnije so kakor usnena!
Najbolje varstvo proti vlagi i mraza!

Kožuhovina

svila, modni nakit, predpasniki, spodnja krila
po znižanih cenah

pri

A. ŠINKOVIC nasl.
K. SOSS,
Ljubljana, Mestni trg 19.